

NOW**E**MEDIA

NOWE MEDIA

pod redakcją **ERYKA MISTEWICZA**

9 • 1 | 2015

Spis treści

Witamy w Nowych Mediach	5
Debata: Arystokracja rozumu, Stanisław KOZIEJ, Marcin JAKUBOWSKI, Konrad BIAŁOSZEWSKI, Radosław SIKORSKI, Tomasz ALEKSANDROWICZ, Michał BONI, Marek KACPRZAK, Anna BIAŁOSZEWSKA, Jarosław OBREMSKI, Maria WANKE-JERIE, Michał KOBOSKO, Łukasz OLEJNIK, Kazimierz KRUPA, Tomasz BIAŁEK, Marek PALCZEWSKI, Michał KLEIBER	9
Myślenie strategiczne podstawą – i wyzwaniem, prof. Michał KLEIBER	29
• Arystokracja rozumu	
Polska nauka. Potrzeba terapii szokowej, Maria WANKE-JERIE, Małgorzata WANKE-JAKUBOWSKA	35
„Internet w przyszłości będzie taki, jak o niego zadbachie”, Tim BERNERS-LEE	43
• Od „płać, aby przeczytać” do „zapłać, aby być przeczytanym”	
Nie kłamcie, że wiecie, Edi PYREK	49
W zdrowym ciele 2.0 bezpieczny człowiek 3.1 (beta), Aleksandra SOWA	55
Widzialność jest pułapką, Łukasz ROGOWSKI	61
Koniec Twittera? A może kolejny etap rozwoju?, Monika Marta PRZYBYSZ	67
• Twitter, czyli opowieść o rektorze średniej wielkości uczelni	
• Rój, czyli o emocjach Twittera	
• Pożegnanie z Twitterem	
• Twitter jako narzędzie prezentowania własnych ocen dla mnie się kończy	
• Twitter i sieci społeczne	
• Twitter, czyli puszczenie poręczy i wiecowanie	
• Twitter zmienia się, ale się nie kończy	
• Twitter wyobrażony na nowo, czyli jak udoskonalić ten serwis?	
• Czy istnieje życie poza Internetem? Sprawdziłem	
Siła narracji. Powrót do ogniska, Marek KACPRZAK.....	97
• Paweł Kukiz, czyli polityk atakujący media	
Elektroniczne państwo – Estonia, Kazimierz POPLAWSKI	107

Skok cyfrowy: Europa startuje, a Polska?, Michał BONI 115

O szpiegowaniu między sojusznikami, Jean-Paul OURY 125

Nowa epoka. Czas niepewności, Tomasz ALEKSANDROWICZ..... 129

• Krótki film o ścinaniu głowy. O symbiozie między terrorystami a mediami

Bylejakość Internetu, Tomasz RYCHARSKI 139

Laboratorium reportażu, Marek MILLER 147

Polemika: Czy gazety są już przeszłością?, Thomas BAEKDAL, Marek TWARÓG 159

Dokument: Idę na dziennikarstwo. Dlaczego? 166

Nauka kodowania? Polemicznie, Chris GRANGER 183

Biometria. O sztuce zidentyfikowania każdego z mieszkańców Ziemi, Konrad BIAŁOSZEWSKI 191

Z pracowni badawczych. Interfejs bezpośrednich połączeń międzymózgowych..... 195

Warto przeczytać 209

Walka o miłośnię uwagi, Eryk MISTEWICZ

Jak Internet może uratować demokrację?, Aleksandra SOWA

Witamy w Nowych Mediach

Jestem zachwycony. Zachwycony pasją, energią, chęcią poznawania nowych mediów i nie-
kłamaną fascynacją tradycyjnym dziennikarstwem.

Jestem zachwycony tym, co opisali studenci rozpoczynający studia dziennikarskie, poprosze-
ni o odpowiedź na pytanie, dlaczego chcą zostać dziennikarzami.

Jestem zachwycony! Ten zawód nie umiera. Dziennikarstwo nie ginie. I co chyba najważniej-
sze: nie tylko wraca do korzeni, ale w kolejnych ocenach tych, którzy wybierają dziennikarstwo
jako swoją drogę życiową, pojawiają się jakże ważne słowa: wiarygodność, prawda, uczci-
wość, etyka, odpowiedzialność. Niesamowite.

Niesamowite także dlatego, że bardzo łatwo w dyskusji o mediach i kondycji dziennikarstwa
można się poddać narzekactwu: że Internet zabił odpowiedzialność (niszcząc tradycyjne me-
dia), że pikujące nakłady i zamykane tytuły są najlepszym dowodem na to, iż praca dzienni-
karzy nie jest już nikomu potrzebna (gdy wszystko jest w Internecie, za darmo), że gdy zejdzie
ostatnie pokolenie rozpoczynające weekend z gazetą, nie będzie już chętnych ani do czytania,
ani do pisania.

Ci młodzi ludzie widzą, dlaczego dziennikarstwo zmarniało i podupadło. Znają wyniki sonda-
ży wskazujące na utratę zaufania do dziennikarzy i szacunku do tego zawodu. Widzą, jak idee
dziennikarskie idą na służbę do partii politycznych. Obserwują, jak prawda w mediach naj-
pierw się rozmywa, a później zamienia się w ordynarny fałsz. Świetnie też rozumieją, że wśród
najbardziej dochodowych zajęć, tych pozwalających na utrzymanie rodziny, być może nie ma
już tego zawodu; że są zawody inne, z większą gwarancją przyszłości, etatu, zatrudnienia,
ponadprzeciętnego wynagrodzenia. A jednocześnie mówią: tak, chcemy być dziennikarzami.

Bo to ważny zawód. Bo odpowiedzialny. Bo przekazuje prawdę. Bo mówi o ludziach i proble-
mach, i o tym, co najważniejsze. Bo zmienia świat.

I coś jeszcze mnie w tych pracach zafascynowało: są napisane ładną polszczyzną. Po au-
torkach i autorach widać, że dużo czytają – i to nie tylko wpisów na Facebooku i Twitterze.
Posługują się językiem, jaki zanika także w centralnych, warszawskich mediach. Jakaś część
studentów dzielących się z nami swoimi przemyśleniami, podejrzewam, pochodzi z tzw. inteli-
genckich domów – z nawykiem czytania, z księgozbiorem, z zapisywaniem dzieci do biblioteki
miejskiej, z szacunkiem do słowa, uważności, kultury bycia.

Może tu leży klucz do wysokojakościowego dziennikarstwa? Im gorzej wykształcone będzie społeczeństwo, im gorsza będzie jakość absolwentów na poszczególnych etapach kształcenia, im większe wymagania będzie się stawiało wobec nich, a oni wobec świata, tym bardziej niszowa stanie się twórczość dziennikarska, tym bardziej elitarna, ale też ważna.

Na pewno autorzy przytaczanego w tym wydaniu NOWYCH MEDIÓW dokumentu *Dlaczego chcę zostać dziennikarzem?* wygrają w rywalizacji z botami – zasysającymi zewsząd i przetwarzającymi informacje dziennikarskimi robotami agregującymi treści.

Chciałbym, aby zbiór tekstów młodych ludzi, którzy zaczęli studiować dziennikarstwo i piszą o swoich motywacjach, nadziejach (także obawach, ale także inaczej wyrażanych niż te obawy, które słyszymy w trakcie kolejnych sympozjów i międzyredakcyjnych spotkań), stał się żelazną lekturą dla przedstawicieli „starych mediów”. Dziennikarzy, redaktorów naczelnych, wydawców, medioznawców i nauczycieli dziennikarstwa. Wiem, jak bardzo jesteście zmęczeni. Wiem, jak bardzo macie dość. Ale zobaczcie, są następcy, ideowi, uczciwi, przekonani o misji przypisanej do tego zawodu, naprawdę nie ma się czego wstydzić!

* * *

NOWE MEDIA to wiedza o procesach, które dopiero zaczynają być wyczuwalne. Jak układ zaproponowany przez Google i Facebooka największym wydawcom prasy (czy szerzej: „treściowego contentu”). Jak ograniczanie wolności ekspresji w sieci – ukrywanie pomysłów cenzorskich za parawanem walki z nienawiścią w Internecie czy terroryzmem. Jak cyberbezpieczeństwo i poszukiwanie najskuteczniejszych metod w edukacji. Jak wreszcie polityka w epoce nowych mediów. Dziś świat przyspieszył na tyle, że politykę uprawiają już media, a politycy stanowią media, stają się mediami, są mediami.

NOWE MEDIA to krytyczne podejście do nowych możliwości technologicznych – fascynacji błahostkami i błyskotkami. Od technologii ważniejsze jest to, jak myślimy i jak zmieniamy nasze podejście do świata pod wpływem informacji, w jaki sposób przetwarzamy informacje, wykorzystujemy je, uczymy się. Oraz to, jak możemy przygotować się na tak głębokie zmiany w komunikacji, marketingu, PR, mediach, edukacji, kształceniu. Jak mimo zmieniających się okoliczności wciąż pozostać skutecznymi.

NOWE MEDIA to wreszcie tworzące się środowisko młodych naukowców, teoretyków i praktyków, ludzi otwartych i poszukujących. To, co mnie cieszy szczególnie, to coraz więcej tekstów pochodzących właśnie od polskich autorów.

Wydaniu poszczególnych zeszytów NOWYCH MEDIÓW towarzyszą zamknięte, jedynie w gronie Autorów i współpracowników toczone debaty. Dla mnie są wielką szkołą i nauką. Od zapisów jednej z takich debat rozpoczynamy to wydanie NOWYCH MEDIÓW. Uzupełnieniem zapisu spotkania są teksty **prof. Michała Kleibera** o braku centrum strategii państwa oraz **Małgorzaty Wanke-Jakubowskiej** i **Marii Wanke-Jerie** o polskiej nauce potrzebującej terapii szokowej. Brak strategii państwa, której nie była w stanie stworzyć polska nauka, i brak dobrej nauki, o które zadbałoby mądre państwo – to zaczyna przypominać kwadraturę koła.

A jeśli nie wiemy, dokąd iść, jeśli nie wiemy, co ważne, jeśli nie wiemy, jakie są priorytety w kształceniu, innowacjach, w podejściu do komunikowania, to stoimy w miejscu lub poruszamy się bardzo powoli. Kto dziś stoi w miejscu, ten się cofa, to przecież oczywistość. O tym, że to dziś decyduje się przyszłość nowych mediów, przyszłość Internetu, przekonuje Sir **Tim Berners-Lee**, nazywany Ojcem Internetu. A o tym, jaka to może być przyszłość i że nie możemy kłamać, przekonując, że umiemy ją przewidywać – **Edi Pyrek**. **Aleksandra Sowa** zaś w porywającym tekście o ludzkiej dystopii rysuje obraz świata, w którym to uczące się, rozwijające się, tworzące, komunikujące się między sobą maszyny przestają być wyłącznie światem science-fiction.

Od rozważań **Łukasza Rogowskiego** o widzialności w nowych mediach rozpoczynamy blok tekstów o „Twitterze na zakręcie” – coraz więcej krytycznych wypowiedzi na temat najlepszego narzędzia szybkiej komunikacji, coraz więcej głosów, że być może – jak przekonuje **Monika Przybysz** – jest to wymarzone wręcz narzędzie dla firm, organizacji, fundacji, Kościołów etc., ale niekoniecznie dobry środek komunikacji dla osób publicznych. O rozczarowaniu Twitterem piszą **Michał Kobosko** i **Marek Twaróg**, o emocjach roju – **Anna Białoszewska**. Koniec Twittera dla osób publicznych ogłasza **Arkadiusz Jordan**. Bronić tego narzędzia próbuje **Małgorzata Wanke-Jakubowska**, zaś przyszłość komunikatora 140 znaków przewiduje – i proponuje dla niego plan ratunkowy – **Michael Edwards**.

O tym, że wszystko jest opowieścią, a głównym zadaniem „podających do druku” jest właśnie opowiadanie dobrych historii, przekonuje **Marek Kacprzak**. Ciekawy tekst nawiązujący do marketingu narracyjnego, ale i tłumaczący emocje mediów ostatnich miesięcy. Emocji coraz większych.

NOWE MEDIA to poszukiwanie najlepszych rozwiązań, wskazywanie ich i zadawanie prostego pytania: dlaczego nie jest to możliwe w Polsce? W tym wydaniu **Kazimierz Popławski** pisze o „elektronicznym państwie Estonii”, czyli o administracji XXI w. Czy podobny „skok cyfrowy” możliwy jest w Polsce – **Michał Boni**. W tym kontekście jeszcze jeden problem, ale i szansa: rozwój biometrii, o czym pisze **Konrad Białoszewski**. Trudno wyobrazić sobie przyszłość bez dokładnej identyfikacji każdego z mieszkańców planety. W emocjach, szaleństwie, wrogości, narastających problemach i szybkiej wymianie nieistotnych – najczęściej – informacji będziemy musieli nauczyć się żyć. O nowej epoce i czasie niepewności pisze **Tomasz Aleksandrowicz**.

NOWE MEDIA to miejsce najważniejszych dyskusji o kondycji dziennikarstwa i – podobnie jak w poprzednich wydaniach – próba znalezienia odpowiedzi na najistotniejsze pytania dotyczące skutecznej komunikacji. **Thomas Baekdal** i **Marek Twaróg** o przyszłości dziennikarstwa, **Tomasz Rycharski** o bylejakości Internetu, **Chris Granger** o pułapkach kodowania. **Marek Miller**, pisząc o Laboratorium Reportażu, pokazuje, że warto realizować kolejne projekty epoki nowych mediów – dobrze przemyślane, zborne, inteligentne, oparte o głęboką wiedzę.

Po raz pierwszy w NOWYCH MEDIACH sięgamy do prac badawczych związanych z mózgiem i komunikacją. Trudny raport z jednego z najciekawszych eksperymentów ostatnich miesięcy. Eksperymentów, które mogą oznaczać już wkrótce zupełnie inne podejście do skutecznej komunikacji masowej – ale o tym być może przekonamy się w najbliższych latach.

* * *

To niesamowite, jak bardzo ludzie łąkną dziś SŁOWA.

Teoretycznie, mają zdań wypowiedzianych, zdań do przeczytania nadmiar. A jednocześnie poszukują tego, co niosłoby – ich zdaniem wysoką – jakość. Na co nie szkoda byłoby im czasu.

Poszukują Autorów. Ludzi dysponujących wiedzą, potrafiących tę wiedzę przekazać. Autorów uczciwych intelektualnie. Otwartych na świat, przetwarzających dla nich – Czytelników – świat informacji. Prowadzących ich przez świat. Autorów – nauczycieli życia? Mistrzów?

Poszukują Prawdy. W natłoku tekstów, informacji, opinii to właśnie zidentyfikowanie Autora, a później przekonanie o wiarygodności tego, co przedstawia, wydaje się być najważniejsze.

Poszukują Rozmowy. Społeczności, przestrzeni współuczestniczenia. Może dlatego tak bardzo sprawdzają się wszelkiego typu projekty crowdfundingowe.

Ale też niejako presja Autorów i tworzącej się wokół NOWYCH MEDIÓW społeczności głównie młodych przedstawicieli nauki i mediów sprawiła, że poza wersją drukowaną, papierową NOWYCH MEDIÓW, poza wydaniem cyfrowymi, we wszystkich formatach na Kindle, e-booki, smartfony, w sklepikach książek iTunes Apple oraz w ebookpoint.pl, dużą część dyskusji i publikacji, które nie mogą czekać do najbliższego wydania papierowego, przenieśliśmy na platformę referencyjnych opinii www.WszystkoCoNajwazniejsze.pl. Zapraszam do tego projektu Instytutu Nowych Mediów.

Próbujemy w tym wydaniu NOWYCH MEDIÓW przewidzieć to, co nieprzewidywalne. Zwracamy uwagę na to, co zdaniem autorów najważniejsze, wreszcie przedstawiamy diagnozę i sposoby wyjścia z problemów, które niedługo się pojawiają.

Zapraszam do lektury, ale także do dyskusji, nadsyłania tekstów, listów, polemik.

Eryk Mistewicz

Adres:

Nowe Media

Wydawnictwo Pedagogiczne Operon Sp. z o.o, ul. Hutnicza 3, 81-212 Gdynia

e-mail: nowemedia@operon.pl

Twitter: [@Nowe_Media](https://twitter.com/Nowe_Media)

Instagram: [NoweMedia](https://www.instagram.com/NoweMedia)